

Ny Fahavalo dia Anisan'ny Fito — Laharana Faharoa

Fanjakana ao amin'ny Faminanian'ny Baiboly

Jeff Pippenger

2023-09-15

Tao amin'ilay lahatsoratra teo aloha dia nofaritantsika fa tsy afaka nahita an'i Roma ho mihoatra noho i Roma jentilisa sy i Roma papaly ny Millerita, na dia nodinihiny aza ny fahasamihafana misy eo amin'ireo hery roa ireo. Ho an'ny Millerita, ny fahasamihafana teo amin'i Roma jentilisa sy i Roma papaly dia tsy nitondra azy ireo hahafantatra fa i Roma papaly no fanjakana fahadimy izay nanaraka ny fanjakana fahefatra, dia i Roma jentilisa. Taorian'ny fahadisoam-panantenana tamin'ny 1844, dia nofaritan-dRahavavy White ho ireo hery telo ao amin'ny Apokalypsy toko faharoa ambin'ny folo sy fahatelo ambin'ny folo: ny dragona ao amin'ny toko faha-roa ambin'ny folo, avy eo ny fahefana papaly, dia ilay bibidia niakatra avy tamin'ny ranomasina ao amin'ny toko faha-telo ambin'ny folo, izay narahin'i Etazonia, dia ilay bibidia niakatra avy tamin'ny tany. Rehefa voapetraka ny fanorenana, dia nosokafan'ny Tompo ny fahazavana momba ilay firaisana telo sosona misy ny dragona sy ny bibidia ary ny mpaminany sandoka, izay ao amin'ny Apokalypsy toko fahenina ambin'ny folo no mitarika izao tontolo izao ho any Hara-magedona.

“Ny tsipiky ny faminania izay ahitana ireo tandindona ireo dia manomboka ao amin'ny Apokalypsy 12, amin'ilay dragona izay nitady handringana an'i Kristy tamin'ny nahaterahany. Voalaza fa Satana io dragona io (Apokalypsy 12:9); izy no nanosika an'i Heroda hamono ny Mpamonjy. Fa ny tena fitaovana lehibe nampiasain'i Satana tamin'ny fanaovany ady tamin'i Kristy sy ny olony nandritra ireo taonjato voalohan'ny vanim-potoana kristiana dia ny Fanjakana Romanina, izay nanjakan'ny fanompoan-tsampy ho fivavahana lehibebe. Koa raha ny dragona, amin'ny heviny voalohany indrindra, dia maneho an'i Satana, dia tandindon'i Roma mpanompo sampy kosa izy amin'ny heviny faharoa.”

Ao amin'ny toko faha-13 (andininy 1–10) dia ambara ny amin'ny biby iray hafa, “mitovy amin'ny leoparda,” izay nomen'ny dragona “ny heriny sy ny sezany ary fahefana lehibe.” Io tandindona io, araka ny ninoan'ny ankamaroan'ny Protestanta, dia maneho ny fitondrana papa, izay nandimby ny hery sy ny seza ary ny fahefana izay nohazonin'ny fanjakana romana fahiny taloha. Momba ilay biby mitovy amin'ny leoparda dia voalaza hoe: “Nomena vava miteny zavatra lehibe sy fitenenan-dratsy izy.... Ary nosokafany hiteny ratsy an'Andriamanitra ny vavany, dia ny hiteny ratsy ny anarany sy ny tabernakeliny ary izay monina any an-danitra. Ary nomena azy ny hiady amin'ny olona masina sy handresy azy; ary nomena fahefana izy hanapaka ny fokom-pirenena sy ny samy hafa fiteny ary ny firenena rehetra.” Io faminania io, izay saika mitovy tanteraka amin'ny filazalazana ny amin'ilay tandroka kely ao amin'ny Daniela 7, dia tsy isalasalana fa manondro ny fitondrana papa.

“‘Nomena azy ny hitoetra amby efa-polo sy roa volana.’ Ary hoy ny mpaminany: ‘Ary hitako ny iray tamin'ny lohany tahaka ny voa mafy hahafaty.’ Ary koa: ‘Izay mitondra ho amin'ny

fahababoana dia ho any amin'ny fahababoana; izay mamono amin'ny sabatra dia tsy maintsy hovanoina amin'ny sabatra.' Ny amby efa-polo sy roa volana dia mitovy amin'ilay hoe 'fotoana sy fotoan-droa ary antsasaky ny fotoana,' dia telo taona sy tapany, na 1260 andro, ao amin'ny Daniela 7—izay fotoana tokony hampahorian'ny fahefana papaly ny vahoakan'Andriamanitra. Io fe-potoana io, araka ny voalaza ao amin'ireo toko teo aloha, dia nanomboka tamin'ny fiandrianan'ny fahefana papaly tamin'ny A.D. 538, ary nifarana tamin'ny 1798. Tamin'izany fotoana izany dia nataon'ny tafika frantsay babo ny papa, nahazo ny ratra mahafaty ny fahefana papaly, ary tanteraka ny faminaniana hoe: 'Izay mitondra ho amin'ny fahababoana dia ho any amin'ny fahababoana.'”

“Amin'izao fotoana izao dia ampidirina famantarana iray hafa. Hoy ny mpaminany: 'Ary nahita bibidia iray hafa niakatra avy tamin'ny tany aho; ary nanana tandroka roa tahaka ny zanak'ondry izy.' Andininy 11. Samy manambara ny fisehon'io bibidia io sy ny fomba niakaranya fa ny firenena izay asehony dia tsy mitovy amin'ireo izay naseho tamin'ireo famantarana teo aloha. Ireo fanjakana lehibe izay nanapaka izao tontolo izao dia naseho tamin'i Daniela mpaminany ho biby mpiromby, nitsangana raha 'niady tamin'ny ranomasina lehibe ny rivotra efatra avy any an-danitra.' Daniela 7:2. Ao amin'ny Apokalypsy 17 dia nanazava ny anjely fa ny rano dia misolo tena 'olona sy vahoaka betsaka sy firenena ary fiteny maro.' Apokalypsy 17:15. Ny rivotra dia famantarana ny ady fifandirana. Ny rivotra efatra avy any an-danitra miezaka mafy amin'ny ranomasina lehibe dia maneho ireo toe-javatra mahatsiravina amin'ny fandresena sy ny fikomiana izay nahazoan'ny fanjakana fahefana.

“Nefa ilay bibidia nanana tandroka tahaka ny an'ny zanak'ondry dia hita 'niakatra avy tamin'ny tany.' Raha tokony handrava fahefana hafa mba hanorenany ny tenany, dia tsy maintsy mipoiitra ao amin'ny faritany izay tsy mbola nisy nonenana io firenena aseho eto io, ka mitombo miandalana sy amim-pilaminana. Koa tsy afaka mipoiitra teo anivon'ireo firenena maro nifamezivezy sy nifandirana tao amin'ny Tontolo Taloha izy,—ilay ranomasina mikorontana misy 'vahoaka sy olona betsaka sy firenena ary samy hafa fiteny.' Tsy maintsy tadiavina ao amin'ny Kaontinanta Andrefana izy.”

“Firenena iza ao amin'ny Tontolo Vaovao no, tamin'ny taona 1798, efa niakatra ho amin'ny fahefana, nampanantena hery sy fahalehibeazana, ary nahasarika ny sain'izao tontolo izao? Ny fampiharana io tandindona io dia tsy mamela fisalasalana akory. Firenena iray, ary iray ihany, no mahafeno ny famaritana rehetra ao amin'ity faminaniana ity; manondro tsy azo disoina ny Etazonia Amerikana izany. Imbetsaka dia imbetsaka no nampiasain'ny mpandaha-teny sy ny mpahay tantara, tsy nahy, ny hevitra, saika ny teny mihitsy, an'ilay mpanoratra masina tamin'ny famaritana ny fiandohana sy ny fitomboan'io firenena io. Ilay bibidia dia hita 'niakatra avy tamin'ny tany;' ary, araka ny filazan'ny mpandika teny, ny teny nadika eto hoe 'niakatra' dia midika ara-bakiteny hoe 'mitombo na mitsimoka tahaka ny zavamaniry.' Ary, araka izay efa hitantsika, dia tsy maintsy mipoiitra ao amin'ny faritany izay tsy mbola nisy mponina io firenena io. Mpanoratra malaza iray, raha nanoritsoritra ny fiakaran'i Etazonia, dia nilaza ny amin'ny 'zava-miafina amin'ny fipoirany avy amin'ny banga,' ary hoy izy: 'Tahaka ny voa mangina no nitomboanay ho fanjakambe.'—G. A. Townsend, *The New World Compared With the Old*, pejy 462. Gazety eoropeana iray tamin'ny taona 1850 no niresaka an'i Etazonia ho fanjakambe mahagaga iray, izay 'nipoitra,' ary 'teo anivon'ny fanginan'ny

tany dia nampitombo isan'andro ny heriny sy ny avonavony.'—The Dublin Nation. Edward Everett, tao amin'ny lahateny nataony momba ireo Pilgrim mpanorina ity firenena ity, dia nilaza hoe: 'Nitady toerana mangingina va izy ireo, tsy manaitra noho ny maha-maizina azy, ary azo antoka noho ny maha-lavitra azy, izay ahafahan'ily fiangonana kely tao Leyden mankafy ny fahafahan'ny feon'ny fieritreretana? Indro ny faritra midadasika izay nitondrany, tamin'ny fandresena am-pilaminana, ... ny sainan'ny hazo fijaliana!'—Lahateny natao tao Plymouth, Massachusetts, 22 Desambra 1824, pejy 11."

“Ary nanana tandroka roa tahaka ny zanak'ondry izy.' Ny tandroka tahaka ny zanak'ondry dia manambara fahatanorana sy tsy fananan-tsiny ary fahalemam-panahy, ka maneho tsara ny toetran'i Etazonia araka ny naseho tamin'ny mpaminany fa 'niakatra' tamin'ny taona 1798. Anisan'ireo sesitany kristiana izay nandositra voalohany nankany Amerika ka nitady fialofana hialana amin'ny fampahorian'ny mpanjaka sy ny tsy fandeferan'ny mpisorona, dia nisy maro izay tapa-kevitra ny hanorina fitondram-panjakana eo ambonin'ny fototra mivelatra iorenan'ny fahafahana sivily sy ara-pivavahana. Ny heviny dia nahita toerana tao amin'ny Fanambarana ny Fahaleovantena, izay maneho ilay fahamarinana lehibe fa 'noforonina hitovy avokoa ny olona rehetra' sady nomena ny zo tsy azo alana amin'ny 'aina, fahafahana, ary fikatsahana ny fahasambarana.' Ary ny Lalàm-panorenana dia miantoka ho an'ny vahoaka ny zon'ny fitondran-tena, amin'ny famaritana fa ireo solontena nofidin'ny latsa-bato avy amin'ny vahoaka no hamolavola sy hitantana ny lalàna. Nomena ihany koa ny fahalalahan'ny finoana ara-pivavahana, ka navela ny olona tsirairay hivavaka amin'Andriamanitra araka ny baikon'ny feon'ny fieritreretany. Ny Repoblikanisma sy ny Protestantisma no tonga foto-kevitra fototry ny firenena. Ireo foto-kevitra ireo no tsiambaratelon'ny heriny sy ny fanambinany. Ireo ampahorina sy voahitsakitsaka eran'ny Fivavahana Kristiana dia nitodika tamin'ity tany ity tamim-pahalalanana sy fanantenana. An-tapitrisany no nitady ny morontsirany, ary Etazonia dia niakatra ho amin'ny toerana iray eo anivon'ny firenena mahery indrindra eto an-tany.

“Fa ny bibidia nanana tandroka tahaka ny zanak'ondry dia 'niteny tahaka ny dragona. Ary mampiasa ny fahefana rehetra ananan'ily bibidia voalohany eo anatrehany izy, ka mampivavaka ny tany sy izay monina eo aminy amin'ily bibidia voalohany, izay sitrana ny feriny nahafaty; ... ka milaza amin'izay monina ambonin'ny tany mba hanao sarin'ily bibidia izay voan'ny ratra tamin'ny sabatra nefa velona ihany.' Apokalypsy 13:11–14.” Ilay Ady Lehibe, 438–441.

Io andalan-tsoratra io fa ny toko faha-roa ambin'ny folo sy faha-telo ambin'ny folo dia mampahafantatra ilay dragona sy ilay bibidia ary ilay mpaminany sandoka, dia ireo hery telo ao amin'ny Apokalypsy enina ambin'ny folo izay mitarika izao tontolo izao ho any Armagedona. Ireo hery telo ireo dia samy manana ny toko manokana momba azy avy izay mandrakotra io tantara ara-paminaniana io ihany. Ny andininy enina farany ao amin'ny Daniela iraka ambin'ny folo dia manomboka amin'ny teny hoe: “Ary amin'ny andro farany,” izay taona 1798. Avy eo ireo andininy enina ireo dia manondro ny fihetsiketschana farany ataon'ny fahefana papaly mandra-pahatongan'ny andininy voalohany ao amin'ny Daniela roa ambin'ny folo, izay itsanganan'i Mikaela ka hikatonan'ny fotoam-pahasoavan'ny olombelona ary hampiditra ny loza fito farany. Ao amin'ny andininy faha-efatra amby efapolo ao amin'ny toko iraka ambin'ny folo, ny hafatry ny fotoana izay mampahatezitra ny fahefana papaly sy manetsika ilay fandatsahan-dra

izay mitranga alohan'ny hifaranan'ny fotoam-pahasoavana dia aseho ho “filazana avy any atsinanana sy avy any avaratra.”

Ny hafatra avy any atsinanana sy any avaratra dia maneho ny hafatra fampitandremana farany, satria ambara izany mialoha indrindra ny hisehoan'i Mikaela. Izy no hafatry ny anjely fahatelo izay torina mandritra ny firotsahan'ny Fanahy Masina. Nasehon'i Daniela ho roa sosona ilay hafatra. Ny hafatra momba ny “avaratra” izay mampahatezitra ny fahefana papaly dia ilay hafatra manondro ny “mpanjakan'ny avaratra” ho ilay hery papaly, ary ny hafatra momba ny “atsinanana” dia ilay hafatra momba ny zanaky ny atsinanana, dia ny finoana silamo. Mazava ho azy fa manana heviny lehibe hafa koa izany, nefa ny atsinanana dia tandindon'ny finoana silamo, ary ny antikristy dia sandoka maka tahaka ny tena Mpanjakan'ny Avaratra. Ny hafatry ny anjely fahatelo, izay mampitandrina ny amin'ny fandraisana ny mariky ny mpanjakan'ny avaratra (ny mariky ny bibidia), dia mampitandrina koa fa ny finoana silamo dia hamely amin'ny fotoana hahafeno ny kapoaky ny heloka ho an'i Etazonia; ary i Etazonia dia mameno ny kapoakany amin'ny heloka amin'ny lalàna Alahady.

Ny Apokalypsy toko faha-telo ambin'ny folo, manomboka amin'ny andininy faha-iraika ambin'ny folo ka hatrany aoriana, dia manondro io tantara ara-paminaniana io ihany; ary izany koa dia manomboka amin'ny fotoanan'ny farany tamin'ny taona 1798.

“Iza amin'ireo firenena tao amin'ny Tontolo Vaovao no, tamin'ny taona 1798, niakatra ho amin'ny fahefana, nampiseho famantarana ny hery sy ny fahalehibeazana, ary nahasarika ny sain'izao tontolo izao? Tsy azo isalasalana ny fampiharana io tandindona io. Firenena iray, ary iray ihany, no mifanaraka amin'ireo fepetra voafaritra ao amin'ity faminaniana ity; tsy misy fisalasalana fa manondro ny Etazonia Amerikana izany.” The Great Controversy, 440.

Ny tantara ara-paminaniana mitovy ihany no resahina ao amin'ny Apokalypsy toko faha-telo ambin'ny folo andininy faha-iraika ambin'ny folo ka hatramin'ny faha-valo ambin'ny folo, tahaka izay resahina ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo andininy faha-efapolo ka hatramin'ny faha-dimy amby efapolo. Tahaka ny amin'ireo andininy ao amin'ny Daniela, ny tantaran'ny anjara asan'i Etazonia dia mifarana amin'ny fanakatonana ny fotoam-pahasoavana, raha terenin'i Etazonia hanaiky ny mariky ny bibidia izao tontolo izao. Avy eo, tahaka ny ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo, dia aseho ao amin'ny toko faha-efatra ambin'ny folo ny hafatry ny ora. Firafitra mitovy tanteraka no hita ao amin'ireo andalan-teny roa ireo, afa-tsy ny hoe ny andininy ao amin'i Daniela dia manoritsoritra ny asan'ny papa, ary ny Apokalypsy toko faha-telo ambin'ny folo kosa dia manondro ny anjara asan'i Etazonia. Amin'ireo tsipika roa ireo no ahitantsika fa ny Apokalypsy toko faha-fito ambin'ny folo dia mandrakotra io tantara io ihany, nefa manasongadina ny anjara asan'ilay dragona, aseho ho mpanjaka folo, izay Firenena Mikambana. Ireo toko telo nodinihina, andalana manaraka andalana, dia manondro ny anjara asan'ilay dragona sy ny bibidia ary ny mpaminany sandoka, izay ao amin'ny toko faha-enina ambin'ny folo no mitarika izao tontolo izao ho any Armagedona; koa manan-danja ny ampahafantaran'i Jaona antsika fa rehefa manomboka ny toko faha-fito ambin'ny folo dia iray amin'ireo anjely izay nandatsaka ny loza fito farany no tonga hilaza amin'i Jaona ny amin'ny fitsarana an'ilay vehivavy janga, dia Roma.

Ary tonga ny anankiray tamin'ireo anjely fito izay nanana ny lovia fito, ka niteny tamiko hoe: Avia aty; hasehoko anao ny fitsarana ilay vehivavy janga lehibe izay mipetraka eo ambonin'ny rano be; izay niarahan'ny mpanjakan'ny tany nijangajanga, ary ny mponina ambonin'ny tany dia nampimamoina tamin'ny divain'ny fijangajangany. Apokalypsy 17:1, 2.

Tamin'ny andron'ny Millerites dia ny amin'i Roma mpanompo sampy sy i Roma papa no resahina, fa amin'ny farany kosa dia ny amin'ilay firaisana telo sosona no resahina. Tahaka ny namantarany mazava ireo hery telo ireo ao amin'ny toko faha-roambin'ny folo sy faha-telo ambin'ny folo, dia amantarany mazava koa ilay vehivavy ao amin'ny toko faha-fito ambin'ny folo ho ny fahefana papaly.

Ilay vehivavy [Babylona] ao amin'ny Apokalypsy 17 dia faritana ho “nitafty lamba volomparasy sy jaky, sady voaravaka volamena sy vato sarobidy ary perla, mitana kapoaka volamena eny an-tanany, feno fahavetavetana sy fahalotoana; ...ary teo amin'ny handriny dia nisy anarana voasoratra hoe: ‘Zava-miafina, Babylona Lehibe, renin'ny mpijangajanga.’ Hoy ny mpaminany: ‘Nahita aho fa mamo tamin'ny ran'ny olona masina ravehivavy, sy tamin'ny ran'ny maritioran'i Jesosy.’ Ambara koa fa Babylona dia ‘ilay tanàna lehibe, izay manjaka amin'ny mpanjakan'ny tany.’ Apokalypsy 17:4–6, 18. Ny fahefana izay nandritra ny taonjato maro dia nitana fanapahana jadona teo ambonin'ireo mpanjakan'ny tontolo kristiana dia i Roma.” The Great Controversy, 382.

Koa rahoviana àry no manomboka ny tantara ara-paminaniana asehon'ny toko fahafito ambin'ny folo?

Dia nitondra ahy tamin'ny Fanahy ho any an-efitra; ary nahita vehivavy nipetraka teo ambonin'ny bibidia mena jaky aho, feno anarana fitenenan-dratsy, sady nanana loha fito sy tandroka folo. Ary ilay vehivavy dia nitafty lamba volomparasy sy mena jaky, ary voaravaka volamena sy vato soa ary perla, nitana kapoaka volamena teny an-tanany, feno fahavetavetana sy ny fahalotoan'ny fijangajangany; ary teo amin'ny handriny dia nisy anarana voasoratra hoe: ZAVA-MIAFINA, BABYLONA LEHIBE, RENIN'NY MPIJANGAJANGA SY NY FAHAVETAVETAN'NY TANY. Ary hitako fa mamo tamin'ny ran'ny olona masina ravehivavy sy tamin'ny ran'ny maritioran'i Jesosy; ary nony hitako izy, dia gaga indrindra aho. Apokalypsy 17:3–6.

Mba hahitan'i Jaona ilay vehivavy, dia entina ara-paminaniana ho any an-efitra izy, izay efa nofaritan'i Jaona rahateo ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo, mifandray amin'ireo vavolombelona roa, ho ireo arivo sy roanjato ary enimpolo taona nanjakan'ny fahefana papaly.

Ary nandositra nankany an-efitra ravehivavy, izay ananany toerana voamana avy amin'Andriamanitra, mba hamelomana azy any arivo sy roanjato ary enim-polo andro.... Ary nomena an-dravehivavy ny elatra roa an'ny voromahery lehibe, mba hanidinany hankany an-efitra, ho any amin'ny fitoerany, izay amelomana azy mandritra ny andro iray sy andro roa ary tapany andro, lavitry ny tavan'ny menarana. Apokalypsy 12:6, 14.

I Jaona dia nafindra ara-paminaniana ho amin'ny vanim-potoanan'ny efitra, nefa ny andininy faha-telo sy ny manaraka dia milaza mazava tsara izay toerana tao anatin'ny roa arivo amby

enimpolo amby zato taona no nitondrana an'i Jaona, fa ilay vehivavy dia efa mamo tamin'ny ran'ny fanenjehana, ary izy dia efa "renin'ny mpijangajanga." Nentina tany amin'ny faran'ny vanim-potoanan'ny efitra i Jaona, satria ilay vehivavy dia efa nisotro ny ran'ny fanenjehana ary ny fiangonana Protestanta dia efa niverina ho ao amin'ny valan'ondriny ka tonga zanany vavy, fa izy dia fantatra tamin'izany fe-potoana izany ho "renin'ny mpijangajanga." Efa nanan-janaka vavy izy. Ny fijoroana vavolombelon'i Jaona ao amin'ny toko fahafito ambin'ny folo dia manomboka amin'ny 1798, tahaka ilay tantara ara-paminaniana ihany koa izay naneho ny bibidia tao amin'ny Daniela iraika ambin'ny folo sy ny mpaminany sandoka tao amin'ny Apokalypsy telo ambin'ny folo.

Tahaka ireo andalana roa hafa, rehefa mifarana ny toko fahafito ambin'ny folo, dia ny toko fahavalo ambin'ny folo no manondro ny hafatry ny ora. Misy andalana ara-paminaniana telo, iray ho an'ny firaisana telo sosona tsirairay avy. Izy rehetra dia aseho eo ambonin'ilay rafitra ara-tantara iray ihany, manomboka amin'ny 1798 ka mitohy mandra-pifaran'ny fotoana fahasavana; ary izy telo ireo dia samy manasongadina ny hafatra fampitandremana farany.

Ny Tabilao nosoratan'i Habakoka dia miresaka ny lohahevitra ao amin'ny Apokalypsy toko faha-sefatra ambin'ny folo amin'ny an-tsipiriany lavitra kokoa, koa dia hiroso avy hatrany amin'ilay ankamantatra aseho ao amin'ilay toko izay maneho fanjakana valo ao amin'ny faminanian'ny Baiboly aho.

Ary eto ny saina izay manana fahendrena. Ny loha fito dia tendrombohitra fito izay ipetrahan-dravehivavy. Ary misy mpanjaka fito: ny dimy efa lavo, ny iray mbola eo, ary ny anankiray mbola tsy tonga; ary rehefa tonga izy, dia tsy maintsy haharitra vetivety ihany. Ary ilay bibidia izay teo taloha, nefa tsy eo ankehitriny, dia izy ihany no fahavalo, sady avy amin'ny fito, ary mankany amin'ny fahaverezana. Apokalypsy 17:9–11

Hoy Daniela tamin'i Nebokadnezzara hoe: "Hianao no io loha volamena io."

Ary na aiza na aiza itoeran'ny zanak'olombelona, sy ny biby eny an-tsaha ary ny voro-manidina eny amin'ny habakabaka, dia efa natolony eo an-tananao ireny, ka nataony mpanjaka hanapaka azy rehetra ianao. Ianao no ilay loha volamena. Daniela 2:38.

Nilaza tamin'i Nebokadnezzara koa Daniela hoe: "Hianao, ry mpanjaka, no mpanjakan'ny mpanjaka."

Hianao, ry mpanjaka ô, dia mpanjakan'ny mpanjaka; fa nomen'Andriamanitry ny lanitra fanjakana sy hery sy tanjaka ary voninahitra ianao. Daniela 2:37.

I Nebukadnezzara no "loha," ary mpanjaka izy, ary mpanjakan'ny mpanjaka izy, satria izy no nisolo tena ny voalohany tamin'ireo fanjakana izay naseho tao amin'ilay sariolona. Nebukadnezzara no mpanjaka izay nasehon'ny volamena, ary ireo fanjakana sy mpanjaka hafa dia hasehon'ireo metaly hafa tao amin'ilay sariolona, nefa Nebukadnezzara no voalohany, ka noho izany dia izy no mpanjakan'ireo mpanjaka. Mbola misy ambaratonga hafa koa izay tsy horeshahintsika amin'izao fotoana izao, dia ny hoe ny fanjakan'i Babylona dia maneho ilay fanjakana izay mitady hanahaka an'i Kristy amin'ny fitaka, dia Izy izay ilay tena Mpanjakan'ny mpanjaka.

Tamin'ny fiandohan'ny fijoroan'i Isaia vavolombelona momba ny faminaniana roa arivo sy dimy zato ary roapolo taona (ireo impito ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo), Isaia dia manondro ny mpanjaka ho loha.

Fa ny lohan'i Syria dia Damaskosy, ary ny lohan'i Damaskosy dia Rezina; ary ao anatin'ny dimy amby enim-polo taona dia ho torotoro Efraïma, ka tsy ho vahoaka intsony izy. Ary ny lohan'i Efraïma dia Samaria, ary ny lohan'i Samaria dia ny zanak'i Remalia. Raha tsy hino ianareo, dia tsy haharitra tokoa ianareo. Isaia 7:7, 8.

I Isaia dia mametraka fotsiny ny fiandohan'ireo fe-potoana roa samy roa arivo sy diman-jato amby roapolo taona hihatra amin'ny fanjakana avaratr'i Samaria sy ny fanjakana atsimon'i Joda; ary eo am-panatanterahany izany dia ampidiriny ny vavolombelona roa fa ny tanànan-dehiben'ny firenena no lohany, ary ny mpanjaka no lohan'ny tanànan-dehibe. Ny “loha” dia mpanjaka sy fanjakana. Ao amin'ny Apokalypsy dia tohizana io tsipika ara-paminaniana io, tahaka ny ao amin'ny Daniela.

Koa rehefa entina mankany amin'ny taona 1798 i Jaona ka aseho aminy ny zava-miafina izay manondro fa misy “loha” fito, dia manambara izany fa misy fanjakana fito. Avy eo dia ambara aminy fa ny dimy amin'ireo loha na fanjakana ireo dia efa lavo. Tamin'ny taona 1798, ny fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly dia vao avy lavo, rehefa nahazo ratra mahafaty izay hositrana amin'ny farany.

Jaona, izay mijoro ao anatin'ny tantaran'ny andro farany amin'ny taona 1798, dia ambara taminy koa fa ny iray amin'ireo loha “dia eo.” Ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly dia nanomboka tamin'ny 1798, koa rehefa nfindra ara-paminaniana ho amin'ny 1798 i Jaona, ny fanjakana izay teo tamin'izany dia i Etazonia; ary nampahafantarina azy koa fa ny fanjakana fahafito dia mbola ho avy raha oharina amin'ny 1798, satria mbola tsy tonga izany. Ny fanjakana fahafito izay mbola ho avy raha oharina amin'ny 1798 dia ny Firenena Mikambana, izay asehon'ny mpanjaka folo, ary izy no foto-kevitra ny Apokalypsy fahafito ambin'ny folo. Nefa misy koa ny fahavalo, izay avy amin'ny fito. Roma mandrakariva no miseho ho fahavalo ary avy amin'ny fito.

Maro ny azo lazaina momba ny votoatin'ny toka fahafito ambin'ny folo, nefa ny tanjonay eto dia ny hamantatra fotsiny ireo fanjakana valo amin'ny faminanian'ny Baiboly aseho ao amin'ny toka fahafito ambin'ny folo, mba hahitana ny fifandraisan'ny fahatakarana Millerita momba ireo fanjakana efatra amin'ireo fanjakana valo ao amin'ny Apokalypsy toka fahafito ambin'ny folo.

Hodinihintsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka izany.